

CZAPLA (25) *sb f i m*

f (20), *m* (5) *n-pers.*

Oba a jasne z wyjątkiem n-loc, w którym pierwsze a pochylone.

sg N czapla (12). ◇ G czaple (2). ◇ D Czapli (1). ◇ A czaplę (5) [w tym: -e (1)]. ◇ pl N czaple (3). ◇ G Czâpel (1). ◇ D czaplâm (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (dwa z tych samych przykładów) – XVIII w.

1. *zool. Ardea cinerea L. (Rost); ptak brodzący; ardea Murm, Mymer¹, Mącz, Calep, Cn; ardeola, pellos Mącz, Cn; ciconia Mymer²; ardea cinerea, ardea fusca, cataracta, Diomedea avis, harpa, pellus Cn (19) : Ardea. [...] Czâplâ Murm 84; Mymer¹ 24v; Mymer² 24; Mącz 15a, 108a, 155b, 287d; Ptacy co wodą żywi/ tháko domowi iáko y polni/ Gęsi/ kączki/ Czâple/ żorawie/ Słanki/ y co inego/ złego foku Ią. SienLek 6v, 7v, 245v, Xv; Białęgłowy práwi náłze/ Ią podobne czâplam/ bo iáko czâplâ bez przestánku ye/ á gdziekolwiek leci/ tho z niey pierzcha/ ták białęgłowy náłze/ vftáwicznie iedzą/ y vftáwicznie też chodzą/ dla chłodu ná komorkę. GórnDworz Q8; Zás te (Ią) ktoremi Iię będziecie brzydzić miedzy ptástwem/ nie będziecie ich ieść iáko brzydkości iákiey: [...] Sokołá/ czâple y fowy [falco et mergulus, et noctivaga]. BudBib Lev 11/17; W wodzie fye wzyfłtko płóczą iáko Czâple. Strum P3v; Calep 91a; Y czâplâ chocia nie ftáwia więcierzy Kiedy fwą brodnią ná brzegu rozłzerzy/ Wyciąga mnoftwo ryb do fwoiey kuchni KlonFlis B4v.*

Przysłowia: Nietrzebá ważyć lekko mdłych nieprzyiacieli/ Bo y mdła Czâplâ czáfem Iáftrząbá vbije StryjKron 240.

Bo wnet tępego á boiázliwego vřrzyfł gdj co chce powážnego mowić áliści on piętą wierci/ pálce fkubie/ brodę mułczę/ poftawki ftroi/ rzkomo Izepluni/ vmizga Iie iáko czâplâ w kobieli RejZwierc 19v.

2. *n-loc [w pl] (1) : Stániław Tárlo s Czâpel. PaprPan N.*

3. *n-pers (5) : Lowicz zá Czâple dano. BielKron 360 marg [idem] 475.*

Zestawienia: Zwałnił Iie był ná fwego Woiewodę Kriftinuła z domu Goździow/ ktory go był wychował y karał z zbytkow/ częścią też z podułzczenia Ianá Czâple Szkoláftiká Płockiego BielKron 358, 360; O dáninach Kniáziá Rożyńského, Taránowfkiego, Chodkiewiczóm z Swifłości, Czâpli Máximowi, Połotyńkiému, Niemierze, Fárenfbekowi, y innym SarnStat 95.

ZZa